

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

10. Quid moverit auctorem ad indagandam veritate[m] de gratia &
praedest. ex Concilijs & August.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

35
dicitur. Nam in altera earum perpetuis Metaphysicæ abstractionibus uti oportet; in altera iudicio tantum sano, animoque docili, ut divinas institutiones, quæ non nisi verbo

^A Dei, & instructioni divinitus datæ tanquam principiis nitatur, fideliter capiat, ac debita cum submissione veneretur.

CAPVT DECIMVM.

Quid moverit auctorem, ad indagandam veritatem de gratia & prædestinatione, ex Concilijs & Augustino.

QVAPROPTER, ut ad intermissum capite quarto orationis meæ filium, ex illa longa quidem, sed huic argumento non importunâ digressionem redeam, cum ego jam olim paulò attentius considerassem, in ista controversia de gratia Dei, qua totius penè orbis Christiani Doctores tanto disceptandi fervore confligunt, non aliud quærì, quàm quid sacra oracula de divinæ gratiæ adiutorijs revelaverint, quid Concilia de talium oraculorum sensu definiuerint, atque imprimis quid celeberrimi gratiæ expositores ac defensores, ex quorum ipsissimis verbis oraculorum Dei atque Ecclesiæ sensum complectentibus ipsa Concilia suas definitiones formaverunt, in operibus suis de eadem illa Dei gratia scripserint, prædicaverint, inculcaverint: valde præposterum mihi visum est, ex Aristotelis vel Commentatorum eius principijs, quæ de concursu primæ causæ, de indifferentia voluntatis liberæ, & ejus in actum secundum extractionem ac determinationem, de habituum naturis, de potestate voluntatis in affectus animorum, & similibus, vel insinuarunt vel tradiderunt, ad istam litem dirimendam tantâ pugnacitate contendere. Nam arcanus ille concursus divinæ gratiæ, & à concursu naturali, & à connaturali operandi modo humanæ voluntatis à Philosophis agnito, multum discrepat; & violenti impetus concupiscentialis rixæ diversarum passionum longè potentius imperium exercent in liberum voluntatis arbitrium, quàm genium Philosophi putent. Nam ex partibus Philosophiæ Aristotelicæ principijs, tota hæresis Pelagiana & Semi-Pelagiana fabricata est, prout etiam tunc subodoratus fueram. Quibus non mediocri animadversione & sollicitudine tractatis, & quanto perè Scholastici plerique limites Christianæ Theologiæ fixos, prætextu subtilitatis excederent, omnino iudicavi in modo inquirendæ veritatis istius difficilis & arcanæ esse peccatum.

Cum igitur desperarem ad liquidam istius quæstionis difficillimam intelligentiam istâ me viâ pertingere posse, in quâ non minimam ætatis partem triveram; multaque Scholasticorum scripta lustrando pererraveram; ipsos Ecclesiasticæ veræque Theologiæ fontes ad eundem mihi, consulendosque censui, Scripturam, Concilia, sanctos Patres, quos hæc de re totius Ecclesiæ testimonio castè sensisse & scripsisse retinebam. Inter quos Augustinus longè primas in hoc argumento ferre, non se-

^A mel in illa Academia intellexeram, quæ ab incunabilis suis eruditissimum sanctissimumque Doctorem istum sibi præcipuè sacre Theologiæ ducem non immeritò delegisse sibi videtur. Quod quamvis tunc potius Magistorum meorum auctoritate ductus crederem, quàm experientiâ comperissem, fides tamen illa & reverentia, quâ Doctorem istum venerabar, apud me satis erat, ut ad laboriosissimam istâ provinciam subeundam me accingerem. Itaque venerabilem stylum ejus arripui, nullisque tædijs aut laboribus territus, volutationi & lectioni assidua universorum librorum ejus, iterum iterumque sapius repetitæ, per viginti duorum annorum spatium immeritus fui, hoc unicum spectans, ut ultimis diligentissimè conferendo, dispersasque sententias, quas hæc illic in Scholasticorum scriptis legeram, corpori unde avulsa erant restituyendo, genuinam doctrinam ejus, quantum luminis mihi Deus daret, radicatus intelligerem, & medullitus imbererem. Subinde expavi, fateor, plus quàm dici potest, cum liquidissimè cernerem, quanta absurditate gravissima doctrinæ capita in sensus alienissimos à Recentioribus quibusdam obtorto collo traherentur; quanta cæcitate nonnunquam disputationes ejus pro assertionibus, errores quidam Pelagianorum ab illo plus quàm decies proscripti, pro Augustiniana veritate; in ob objectiones hallucinantium pro solutionibus respondentis acciperentur: quas tamen velut imas, & primas, & immobiles bases doctrinæ suæ de gratia Dei discipulis propinatæ collocarunt, ut nemini dubium esse possit, quàm enormium conclusionum exorbitatio ex istiusmodi principijs nasci deberet. Incredibile hoc modestus quisque lector arbitrabitur, sicut & ego ipse primò obtutu olim arbitrabar: sed res ipsas inferius diversis locis de se loquentes patienter expectet. Ego interim prodigiosi istius ingenij sublimitatem, eruditionis altitudinem, doctrinæ callitatem nunquam satis mirari poteram. Quo fiebat, ut pondus auctoritatis ejus in animo meo multum cresceret, & non sine causa in Ecclesia Catholica, maximum gravissimumque semper fuisse, atque esse debere judicarem. Et quia causæ ejus non omnibus perspectæ sunt, & ad causæ momentum, quam suscepimus, non mediocriter faciunt, veniam spero mihi pius Lector dabit, si aliquid paulò latius de sanctissimi atque eruditissimi Doctoris hujus laudibus balbutiendo deservero.

B

CAPVT